

BA JMC Sem.-1 Examination

DSC-M-113

Principles of Sociology

February-2025

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Note : All 5 questions are compulsory.

All questions carry equal marks. – 10 marks each.

1) ભારતમાં જાતિ વ્યવસ્થા શું છે અને તે રાજકીય પરિદ્રશ્યને કેવી રીતે અસર કરે છે?

અથવા

1) ભારતમાં ઐતિહાસિક રીતે જાતિ પ્રથા કેવી રીતે વિકસિત થઈ છે તેની ચર્ચા કરો અને વર્તમાન પરિસ્થિતિ શું છે?

2) વૈશ્વિક સ્તરે સામાજિક અસરોના સંદર્ભમાં યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે જાતિ વ્યવસ્થાની 5 વિશેષતાઓનું વર્ણન કરો.

અથવા

2) શું તમે વિવિધતામાં એકતા માનો છો? શા માટે? વિગતવાર સમજાવો.

3) ભારતમાં વિવિધ જાતિઓમાં લગ્ન પ્રણાલી કેવી રીતે અસર કરે છે? તેની સામાજિક અસર સમજાવો.

અથવા

3) વૈશ્વિક અને ભારતીય વેપાર અને વ્યવસાયમાં જાતિ વ્યવસ્થા કેવી રીતે મહત્વપૂર્ણ છે? વિગતવાર સમજાવો.

4) તાજેતરના સમયમાં સામાજિક અને રાજકીય પરિદ્રશ્યને અસર કરતી જાતિ વ્યવસ્થા માટે મીડિયા અને સંચારની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.

અથવા

4) ભારતમાં રાજકીય/સામાજિક લાભ લેવા માટે કોઈપણ રાજકીય નેતાએ કરેલા અભિયાન/ચળવળ વિશે સમજાવો.

5) કોઈપણ પાંચના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

1- ભારતમાં બે મુખ્ય વસ્તી વિષયક તફાવતો

2- 'વસ્તી વિષયક ડિવિડન્ડ' કેવી રીતે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે?

3- સમજાવો કે લઘુમતીઓ સામાજિક પ્રભાવમાં કેવી ભૂમિકા ભજવે છે?

4- ભારતમાં લઘુમતીઓના કોઈપણ 2 મુદ્દાઓનો ટૂંકમાં ઉલ્લેખ કરો.

5- શું લગ્ન સામાજિક પ્રભાવમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે? કેવી રીતે?

6- વર્ણ અને જાતિ વચ્ચે તફાવત.

7- શું ગરીબીનો મુદ્દો કાસ્ટ અને વર્ણ સાથે જોડાયેલો છે? કેવી રીતે?

8- જાતિ પ્રણાલીને પ્રકાશમાં લાવવામાં મહાત્મા ગાંધીની ભૂમિકા ટૂંકમાં સમજાવો

9- જ્ઞાતિની સ્વતંત્રતાની લડાઈ દરમિયાન ભારત અને વિશ્વ દ્વારા નોંધાયેલી મહત્વપૂર્ણ 2 બાબતો.

10- જાતિ વ્યવસ્થા અને સમર્થનમાં રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની ભૂમિકા ટૂંકમાં સમજાવો.

(P.T.O)

E1331-2

Course: BAJMC (Hons.) Sem. 1
Paper 3 : Principles of Sociology
Paper Code : DSC-M BAJMC113

Theory marks – 50

Note : All 5 questions are compulsory.

All questions carry equal marks. – 10 marks each.

1) What is the caste system in India and how does it affect political scenario?

OR

1) Discuss how historically caste system has evolved in India and what is the current scenario?

2) Describe 5 features of the caste system with suitable examples with reference to social impact at global level.

OR

2) Do you believe Unity in Diversity? why? explain in detail

3) How marriage systems effect in different caste in India? Explain social impact of It.

OR

3) How caste system is important in global and Indian trading and business? Explain in detail

4) Discuss role of media and communication for caste system effecting the social and political scenario in recent times.

OR

4) Explain any political leader on his campaign/movement done in order to take political / social mileage in India.

5) Answer **any 5** in short:

1- Two major demographic differences in India

2- How Demographic dividends are defined?

3- Explain how minorities play role in social impact?

4- Mention in brief any 2 minorities issues in India

5- Does marriage play important role in social influence? How?

6- Difference between Varna and Caste?

7- Does poverty issue link with cast and varna ? how ?

8- Role of Mahatma Gandhi in bringing the caste system in highlight? Explain in brief

9- Important 2 things notice by India and world during Freedom fight for caste ?

10- Role of Rabindranath Tagore in caste system and support, briefly explain
